

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1506 - 509

Chișinău

« 4 » septembrie 2015

Biroul Permanent al Parlamentului

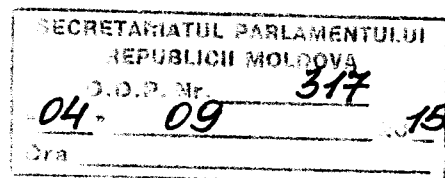
În temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la organizarea activității notarilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.598 din 2 septembrie 2015.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege - Ministerul Justiției.

- Anexa
1. Hotărîrea Guvernului nr.598 din 2 septembrie 2015 - 2 ex.
 2. Proiectul de lege cu privire la organizarea activității notarilor.
 3. Nota informativă.
 4. Raport de expertiză anticorupție.

Serghei Palihovici,
Secretar General al Guvernului

ex.:A.Dabija tel.:250281

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 598

din 2 septembrie 2015

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire
la organizarea activității notarilor**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la organizarea activității notarilor.

Prim-ministru

VALERIU STRELET

Contrasemnează:

Ministrul Justiției

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****cu privire la organizarea activității notarilor**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE****Articolul 1. Domeniul de reglementare al legii**

(1) Prezenta lege stabilește principiile de exercitare a activității notarilor, statutul notarului și statutul notarului stagiar, modul de organizare și autoadministrare a notarilor, precum și modul de control al activității acestora.

(2) Procedura de îndeplinire a actelor notariale și metodologia calculării plăților notariale sînt reglementate prin legi separate.

Articolul 2. Principiile de exercitare a activității de notar

Activitatea notarului se bazează pe următoarele principii:

- a) legalității;
- b) independenței și imparțialității;
- c) îndeplinirii personale a competențelor sale;
- d) păstrării secretului profesional.

Articolul 3. Principiul legalității activității notarului

(1) Notarul activează în limitele stabilite de lege.

(2) Activitatea notarului se prezumă legală și conformă legii pînă la proba contrară.

(3) Orice act sau acțiune notarială prezentată în fața autorităților publice, inclusiv în fața arbitrajului, instanțelor de judecată sau a unui alt organ jurisdicțional, în calitate de probă confirmă faptele expuse în el și constatate de notar pînă la proba contrarie.

(4) Faptele autentificate, certificate sau constatate în alt mod de notar în actul sau acțiunea notarială nu necesită a fi probate ulterior în fața autorităților publice, inclusiv în fața arbitrajului, instanțelor de judecată sau a unui alt organ jurisdicțional, cu excepția cazului în care actul notarial a fost anulat printr-o hotărîre a instanței de judecată.

Articolul 4. Principiul independenței și imparțialității notarului

(1) În activitatea sa, notarul este independent și se supune numai legii. Orice imixtiune în activitatea notarului este interzisă.

(2) Persoanele vinovate de încălcarea prevederilor alin. (1) din prezentul articol poartă răspundere în condițiile legii.

(3) La îndeplinirea actului notarial, notarul este imparțial, respectând drepturile și interesele legale ale persoanelor care solicită îndeplinirea actului notarial.

(4) În activitatea sa, notarul asigură, în condițiile legii, respectarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, apartenență politică, avere, origine socială sau orice alt criteriu.

Articolul 5. Principiul îndeplinirii personale a competențelor

(1) Notarul îndeplinește activitatea notarială personal, cu excepțiile stabilite de lege.

(2) Nu se permite aplicarea facsimilului pe actele notariale.

(3) Notarul poate utiliza semnătura digitală sau electronică.

Articolul 6. Garanțiile activității

(1) Notarul se bucură de stabilitate în activitatea sa. Activitatea notarului încetează în cazurile stabilite de prezenta lege.

(2) Percheziția biroului notarului și/sau ridicarea documentelor notariale se pot face numai cu autorizația judecătorului de instrucție sau în temeiul unei încheieri a instanței de judecată.

(3) Instanțele de judecată, procuratura și organele de urmărire penală pot dispune ridicarea registrului actelor notariale, a unui act notarial în original și a altor acte în baza cărora acesta s-a întocmit numai în legătură cu cauzele penale, civile sau contravenționale aflate în curs de examinare și în scopul efectuării unei expertize, dacă actul respectiv este cercetat pentru fals în acte publice. Organul competent și persoana care ridică actele notariale, actele în baza cărora s-a întocmit actul notarial, registrele actelor notariale sînt obligate să respecte normele privind protecția datelor cu caracter personal, poartă răspundere pentru integritatea acestora și, imediat după atingerea scopului pentru care au fost ridicate, le va restitui notarului.

(4) Notarul nu poate fi supus percheziției corporale în timpul exercitării atribuțiilor sale profesionale, cu excepția cazurilor de infracțiune în flagrant.

Articolul 7. Secretul profesional

(1) Notarul este obligat să păstreze secretul profesional cu privire la actele îndeplinite și faptele care i-au devenit cunoscute în cadrul activității sale, indiferent de modul și sursa de obținere a informației, chiar și după încetarea activității acestuia.

(2) Informația cu privire la actele notariale sau la acțiunile notariale îndeplinite se eliberează:

a) persoanei în numele căreia acestea au fost îndeplinite sau reprezentantului acesteia. Informația cu privire la testament se eliberează doar la cererea personală a testatorului, iar terților – numai după decesul testatorului, în modul stabilit de legislație, dacă testatorul nu a degrevat notarul de obligația de a păstra secretul profesional;

b) instanței de judecată, la prezentarea încheierii judecătorești, procuraturii și organelor de urmărire penală, în baza ordonanței acestor organe și cu autorizarea judecătorești de instrucție, în legătură cu cauzele penale, civile sau contravenționale aflate în curs de examinare;

c) organelor de control asupra activității notariale, în limitele controlului efectuat;

d) executorului judecătoresc, în legătură cu procedura de executare;

e) Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, conform normelor stabilite de lege.

(3) Pînă la intentarea cauzei penale sau contravenționale, notarul va prezenta informația despre înregistrarea sau neînregistrarea actului sau acțiunii notariale în Registrul actelor notariale, la cererea procuraturii sau a organelor de urmărire penală, cu prezentarea obligatorie de către aceste organe a informației referitoare la numărul de înregistrare, data înregistrării, solicitantul actului notarial și tipul actului notarial.

(4) Persoanele cărora le-a devenit cunoscută informația deținută de notar în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu sau de muncă sînt obligate să păstreze confidențialitatea acestei informații. Nerespectarea obligației respective atrage răspunderea disciplinară și civilă.

(5) Notarul nu are obligația de a păstra secretul profesional și poate elibera informația deținută în următoarele cazuri:

a) cu consimțămîntul în scris al solicitantului actului notarial expus în documentul notarial sau într-un alt document. Acest consimțămînt poate fi exprimat de reprezentantul solicitantului sau, în caz de deces, de succesorii acestuia;

b) în cadrul unui proces intentat de către solicitantul actului notarial împotriva notarului, în temeiul încheierii instanței de judecată.

(6) Eliberarea de obligația de a păstra secretul profesional se aplică dacă comunicarea acestei informații nu lezează drepturile și interesele legale ale altor persoane.

(7) Dacă există îndoieli cu privire la obligativitatea eliberării informației, notarul poate cere avizul Camerei Notariale în această privință.

Capitolul II NOTARUL

Articolul 8. Statutul notarului

(1) Notarul este exponentul puterii de stat împuternicit, în modul stabilit de lege, în baza licenței și a ordinului de investire cu împuterniciri, să desfășoare activitatea notarială.

(2) Notarul nu este funcționar public, iar activitatea acestuia nu reprezintă activitate de întreprinzător și nu poate fi raportată la o astfel de activitate.

(3) Notar poate fi persoana care:

- a) este cetățean al Republicii Moldova cu domiciliul în țară;
- b) are capacitate deplină de exercițiu;
- c) deține diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia;
- d) a efectuat stagiul profesional în condițiile prezentei legi;
- e) a susținut examenul de calificare pentru admiterea în profesia de notar;
- f) posedă limba de stat;
- g) a promovat concursul pentru suplinirea locului vacant de notar;
- h) corespunde cerințelor de ordin medical pentru desfășurarea activității notariale;
- i) are o reputație ireproșabilă.

(4) Nu are reputație ireproșabilă persoana care:

- a) a fost condamnată pentru comiterea unor infracțiuni intenționate și nu are stinse antecedentele penale;
- b) a fost concediată din Procuratură, Serviciul Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Serviciul Vamal din motive compromițătoare sau a fost eliberată din aceleași motive din funcția de judecător, de avocat, executor judecătoresc, de consultant juridic sau de funcționar public;
- c) are un comportament incompatibil sau desfășoară activitate necorespunzătoare normelor deontologice ale profesiei de notar.

Articolul 9. Verificarea stării de sănătate a notarului

(1) Starea de sănătate a persoanelor care participă la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar se verifică pînă la derularea concursului.

(2) Verificarea stării de sănătate include evaluarea fizică, psihologică și psihiatrică a persoanelor care participă la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar.

(3) Exigențele și procedura de determinare a stării de sănătate, inclusiv lista bolilor care nu permit desfășurarea acestei activități, se aprobă prin ordin al Ministrului Sănătății.

(4) Starea de sănătate a persoanelor care participă la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar se verifică de către o comisie specializată a Ministerului Sănătății, care eliberează certificatul medical privind starea sănătății

și concluziile privitor la corespunderea candidaților cu exigențele pentru desfășurarea activității notariale.

Articolul 10. Incompatibilitățile și restricțiile în activitate

(1) Activitatea de notar este incompatibilă cu orice altă activitate remunerată, cu excepția activității didactice, științifice, de creație și mediere.

(2) Notarul nu este în drept să-și facă publicitate activității, calităților profesionale și biroului notarial. Nu constituie publicitate comunicarea publică a numelui notarului, a orelor de program și a sediului biroului notarial.

(3) În conformitate cu Codul deontologic al notarilor, se permite difuzarea informației cu caracter general, care are drept scop informarea cetățenilor privind activitatea notarială.

(4) Notarul nu poate îndeplini actul notarial sau acțiunea notarială în următoarele cazuri:

a) dacă în urma îndeplinirii actului sau a acțiunii notariale, notarul va obține avantaje suplimentare la cele permise de lege;

b) pe numele și în numele său, al soției/soțului său, al rudelor pînă la gradul al II-lea inclusiv, al afinilor pînă la gradul al II-lea inclusiv, al persoanelor aflate sub tutela/curatela sa ori a soțului său, al angajatului său, al notarului stagiar la biroul său ori al notarului cu care s-a asociat;

c) pe numele și în numele persoanei juridice în care el, soția/soțul sau rudele pînă la gradul al II-lea inclusiv dețin peste 10 % din capitalul social.

(5) Notarul poate, concomitent cu activitatea notarială, să execute funcțiile, inclusiv remunerate, ale alesului în organele notariale sau în alte organe unde a fost ales de Camera Notarială sau Ministerul Justiției.

Articolul 11. Drepturile notarului

(1) Notarul are dreptul:

a) să încaseze plăți notariale în condițiile legii;

b) să angajeze personal tehnic pentru asigurarea activității sale;

c) la concediu anual și la concediu medical;

d) la asigurare socială de stat și la pensie, în condițiile legii;

e) să fie membru în cadrul organelor colegiale ale Camerei Notariale și Ministerului Justiției;

f) să se asocieze în asociații obștești;

g) să obțină toate actele și informațiile necesare pentru îndeplinirea actului notarial sau a acțiunii notariale, indiferent de locul de păstrare a acestora;

h) să solicite și să primească, în regim on-line, și/sau pe suport de hîrtie, de la autoritățile administrației publice centrale și locale, instituții, inclusiv financiare, și de la alte organizații deținătoare de registre de stat și de informații relevante pentru desfășurarea activității notariale. Informația din registre se solicită doar atunci cînd aceasta este strict necesară îndeplinirii actului notarial sau a acțiunii notariale. Condițiile tehnice de accesare a informațiilor menționate vor fi reglementate prin acorduri încheiate între Camera Notarială și deținătorul de registre;

i) să reprezinte solicitantii în fața tuturor autorităților competente în cadrul acordării unei asistențe notariale, inclusiv la înscrierea în registrele publice;

j) să deschidă contul de depozit al notarului, să închirieze safeuri bancare pentru acordarea asistenței notariale calificate;

k) să expedieze, la cererea solicitantului, informații, cereri sau demersuri întocmite de acesta în legătură cu actul notarial sau cu acțiunea notarială solicitată sau îndeplinită;

l) să dispună și să exercite alte drepturi stabilite de lege.

(2) Solicitarea îndeplinirii actului sau a acțiunii notariale în lipsa unei rezerve făcute în scris reprezintă concomitent și exprimarea consimțământului solicitantului la prelucrarea datelor cu caracter personal și care sînt necesare pentru îndeplinirea actului sau a acțiunii notariale solicitate. Consimțământul rămîne valabil și în cazul în care actul notarial nu a fost îndeplinit.

(3) Notarul folosește datele cu caracter personal strict în scopul pentru care au fost colectate.

Articolul 12. Obligațiile notarului

Notarul are obligația:

a) să-și desfășoare activitatea în conformitate cu prevederile legale și cu jurământul depus;

b) să acorde persoanelor fizice și juridice asistență notarială, să explice persoanelor menționate conținutul proiectului actului notarial, precum și drepturile și obligațiile lor, să-i avertizeze despre consecințele actelor notariale solicitate a fi îndeplinite;

c) să păstreze secretul profesional care i-a devenit cunoscut în exercițiul activității, cu excepțiile prevăzute de lege;

d) să încheie un contract de asigurare de răspundere profesională;

e) să asigure condiții pentru desfășurarea stagiului de către notarii stagiaari;

f) să țină evidența contabilă și să achite toate plățile obligatorii aferente activității notariale în condițiile legii;

g) să păstreze, să ordoneze, să gestioneze și să transmită arhiva activității notariale în condițiile legii;

h) să participe anual la cursuri de formare continuă cu o durată totală de cel puțin 40 de ore academice;

i) să prezinte rapoartele prevăzute de legislație;

j) să ofere organelor de control actele și datele solicitate în limitele controlului efectuat;

k) să verifice dacă documentele necesare pentru acordarea asistenței notariale corespund condițiilor de fond și de formă;

l) să îndeplinească alte obligații stabilite de legislație și de Codul deontologic al notarilor.

Articolul 13. Refuzul de a îndeplini actul sau acțiunea notarială

(1) Notarul refuză îndeplinirea actului sau a acțiunii notariale dacă:

- a) aceasta contravine legii sau bunelor moravuri;
- b) urmează a fi îndeplinită de un alt notar;
- c) nu se achită taxele și plățile stabilite.

(2) La cererea scrisă a persoanei căreia i-a fost refuzată îndeplinirea actului notarial, motivul refuzului se expune în scris. Refuzul se aduce la cunoștința persoanei interesate în termen de 10 zile de la ziua adresării pentru îndeplinirea actului notarial.

Capitolul III STAGIARUL

Articolul 14. Condițiile de admitere la stagiul

Poate fi stagiar persoana care:

- a) îndeplinește condițiile prevăzute la art. 8 alin.(3) lit. a)-c), f), h) și i) din prezenta lege;
- b) a susținut concursul de admitere la stagiul;
- c) nu desfășoară alte activități remunerate, cu excepția activității didactice, științifice, de creație și de mediere;
- d) în ultimii 3 ani nu i-a fost reziliat contractul de efectuare a stagiului profesional la notar ca urmare a aplicării sancțiunii disciplinare.

Articolul 15. Stabilirea numărului de stagieri

(1) Numărul necesar de stagieri se planifică pentru un termen de 3 ani de către Ministerul Justiției, după consultarea Camerei Notariale și se actualizează în primul trimestru al fiecărui an.

(2) Planificarea și actualizarea numărului de stagieri se face conform metodologiei aprobate de Ministerul Justiției.

Articolul 16. Admiterea la stagiul profesional

(1) Concursul de admitere la stagiul profesional este organizat de către Ministerul Justiției și este susținut în fața Comisiei de licențiere. Condițiile, modul de desfășurare și de petrecere a concursului se stabilesc de Ministerul Justiției, cu consultarea Camerei Notariale.

(2) Vor fi admiși pentru efectuarea stagiului profesional un număr planificat de stagieri, conform art.15 din prezenta lege.

Articolul 17. Stagiul profesional

(1) Contractul de efectuare a stagiului se încheie între stagiar și Camera Notarială.

(2) Stagiul profesional constă în exercitarea de către stagiar a unor activități practice, care au drept scop obținerea abilităților profesionale suficiente pentru desfășurarea activității de notar.

(3) Durata stagiului profesional este de 18 luni.

(4) Stagiul profesional se desfășoară conform programului de stagiul stabilit de Camera Notarială, sub conducerea și controlul notarului conducător al stagiului.

(5) Stagiul profesional poate fi suspendat în temeiuri similare cu cele de suspendare a activității notarului. Perioada de stagiul efectuată anterior se include în durata stagiului profesional. Hotărîrea de suspendare a stagiului se adoptă de către Consiliul Camerei Notariale.

(6) Regulamentul cu privire la stagiul profesional se aprobă de către Ministerul Justiției, cu consultarea Camerei Notariale.

Articolul 18. Notarul conducător al stagiului

(1) Persoana care a promovat concursul de admitere la stagiul este repartizată aleatoriu de către Camera Notarială pentru efectuarea stagiului profesional la un notar, care devine notar conducător al stagiului. Notarul nu poate refuza primirea la stagiul din motive neîntemeiate.

(2) În cazul în care stagiularul este soț/soție pentru notarul conducător al stagiului sau se află în legătură de rudenie pînă la gradul al III-lea cu acesta, Camera Notarială va repartiza aleatoriu stagiularul unui alt notar conducător al stagiului.

(3) Poate fi conducător al stagiului notarul care are o vechime de cel puțin 5 ani în profesia de notar, dispune de un birou ce corespunde condițiilor necesare pentru efectuarea stagiului și care nu a fost sancționat disciplinar în ultimii 3 ani.

(4) Cererea de a deveni notar conducător al stagiului se depune la Camera Notarială.

(5) Notarul obține dreptul de a fi conducător al stagiului doar după confirmarea acestuia de către Camera Notarială. Camera Notarială respinge cererea depusă doar în cazul în care notarul nu corespunde cerințelor expuse în alin. (3) din prezentul articol.

(6) În cazul în care numărul stagiularilor este mai mare decît numărul notarilor care au fost abilitați cu dreptul de a fi conducători ai stagiului, Camera Notarială repartizează stagiarii, în mod aleatoriu, notarilor care nu au depus cerere, dar îndeplinesc cerințele expuse în alin. (3) din prezentul articol.

(7) Dacă activitatea notarului conducător al stagiului este suspendată sau încetată, Camera Notarială delegă stagiularul la un alt notar pentru continuarea efectuării stagiului.

(8) Notarul conducător al stagiului poate avea concomitent doi stagiari.

(9) La finalizarea stagiului, notarul conducător al stagiului întocmește un aviz referitor la stagiul efectuat, iar stagiularul întocmește un raport despre realizarea programului de stagiul, pe care le prezintă Camerei Notariale.

Articolul 19. Drepturile și obligațiile stagiularului

(1) Pe perioada efectuării stagiului, stagiularul are dreptul:

a) să solicite sprijinul conducătorului stagiului și al Camerei Notariale pentru realizarea programului de stagiul;

b) să beneficieze de alte drepturi prevăzute de lege și de contractul de efectuare a stagiului.

(2) Stagiarul este obligat:

a) să respecte legislația, prevederile Codului deontologic al notarilor, programului de efectuare a stagiului și ale contractului de efectuare a stagiului;

b) să îndeplinească indicațiile Camerei Notariale și ale notarului conducător al stagiului, oferite potrivit competenței acestuia;

c) să îndeplinească alte obligații stabilite de lege.

Articolul 20. Răspunderea disciplinară a stagiarului

(1) Stagiarul răspunde disciplinar pentru abaterile de la obligațiile ce îi revin potrivit legii.

(2) Constituie abatere disciplinară:

a) absența nemotivată de la stagiul;

b) neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a indicațiilor Camerei Notariale, notarului conducător al stagiului sau a programului de efectuare a stagiului;

c) divulgarea secretului profesional;

d) încălcarea altor obligații stabilite de lege.

(3) Abaterea disciplinară comisă de stagiari se examinează în modul stabilit de art. 67 și 68 din prezenta lege.

(4) Stagiarului îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare:

a) avertisment;

b) mustrare;

c) rezilierea contractului de efectuare a stagiului.

(5) Sancțiunea disciplinară se aplică prin hotărârea Colegiului disciplinar al notarilor (în continuare – Colegiul disciplinar), la sesizarea notarului conducător de stagiul sau a Camerei Notariale.

(6) Sancțiunile disciplinare aplicate se aduc la cunoștința stagiarilor, a notarului conducător al stagiului și a Camerei Notariale de către Colegiul disciplinar al notarilor.

(7) Hotărârea Colegiului disciplinar poate fi contestată în instanța de judecată.

Articolul 21. Încetarea stagiului profesional

(1) Stagiul profesional încetează în următoarele cazuri:

a) la finalizarea stagiului;

b) la rezilierea contractului de efectuare a stagiului;

c) la renunțarea stagiarului de a efectua stagiul;

d) deces;

e) declararea acestuia ca dispărut fără veste sau decedat.

(2) La finalizarea stagiului profesional, stagiarul i se eliberează de către Camera Notarială un certificat prin care se atestă efectuarea stagiului. La acest

certificat se anexează avizul notarului conducător al stagiului și raportul final al stagiului.

Capitolul IV ADMITEREA ÎN PROFESIA DE NOTAR

Articolul 22. Examenul de calificare în profesia de notar

(1) Persoana care a finalizat stagiul profesional susține examenul de calificare în profesia de notar în fața Comisiei de licențiere.

(2) În funcție de numărul locurilor vacante de notar, examenul de calificare în profesia de notar este organizat cel mult de două ori pe an.

(3) Modul de petrecere a examenului și de contestare a rezultatelor acestuia sînt stabilite de Ministerul Justiției, cu consultarea Camerei Notariale.

(4) Persoana care nu a susținut examenul de calificare în profesia de notar poate solicita admiterea repetată la următorul examen. Persoana care nu a susținut de două ori examenul de calificare va fi admisă la un alt examen numai după efectuarea unui nou stagiou.

(5) Persoana care a susținut examenul de calificare în profesia de notar, dar nu a promovat concursul pentru suplinirea locului vacant de notar și dorește să obțină o notă mai mare poate susține repetat examenul atunci cînd acesta va fi organizat. În acest caz vor fi valabile rezultatele examenului repetat.

(6) Rezultatele examenelor de calificare în profesia de notar sînt aprobate prin hotărîrea Comisiei de licențiere, care se aduce la cunoștința persoanelor în termen de 5 zile lucrătoare de la data susținerii examenului și se publică pe paginile web ale Camerei Notariale și Ministerului Justiției.

(7) Hotărîrea Comisiei de licențiere poate fi contestată în instanța de judecată în condițiile legii. Nu pot fi contestate în instanța de judecată notele acordate de către membrii Comisiei și de către Comisia de licențiere.

Articolul 23. Criteriile de stabilire a numărului necesar de notari

(1) Numărul necesar de notari se planifică pentru 3 ani și se actualizează la sfîrșitul fiecărui an de către Ministerul Justiției, după consultarea Camerei Notariale, în funcție de:

- a) numărul de locuitori;
- b) numărul de acte notariale;
- c) asigurarea independenței financiare a notarului.

(2) Prin derogare de la alin. (1) din prezentul punct, fiecare teritoriu de activitate trebuie să fie asigurat cu cel puțin doi notari.

(3) Numărul locurilor vacante de notar se planifică pentru 3 ani și se actualizează în primul trimestru al fiecărui an de către Ministerul Justiției, după consultarea Camerei Notariale, în funcție de numărul de notari necesari raportat la numărul de notari existenți.

(4) Locurile vacante de notar nu se scot la concurs dacă numărul de notari existenți este egal sau mai mare decît numărul de notari necesari.

(5) Numărul locurilor vacante din teritoriu poate fi majorat sau micșorat pe o perioadă nedeterminată de timp în cazul suspendării activității notarului pe o perioadă ce depășește doi ani.

Articolul 24. Concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar

(1) Locurile de notar sînt suplinite prin concurs de persoanele care au susținut examenul de calificare în profesia de notar, precum și de către notarii care au desfășurat activitate practică în profesia de notar de cel puțin 5 ani și doresc să-și schimbe teritoriul de activitate.

(2) Concursul se desfășoară pentru fiecare teritoriu de activitate în mod separat.

(3) Modul de organizare și de desfășurare a concursului, formula de calculare a mediei de concurs pentru suplinirea locurilor vacante de notar, precum și modul de contestare a rezultatelor concursului se stabilesc prin regulament aprobat de Ministerul Justiției, cu consultarea Camerei Notariale.

(4) Concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar se susține în fața Comisiei de licențiere.

(5) Concursul este promovat de persoana care a obținut media cea mai mare. În cazul în care două sau mai multe persoane au aceeași medie, locul vacant va fi suplinat de către persoana care are o experiență mai mare în domeniul notarial. Dacă două sau mai multe persoane au aceeași medie și experiență în domeniul notarial, locul vacant va fi ocupat prin tragere la sorți.

(6) Persoanele care au susținut examenul de calificare în profesia de notar, dar nu au promovat concursul pentru suplinirea locului vacant sînt în drept să participe la următorul concurs.

(7) Persoana care a susținut examenul de calificare în profesia de notar poate participa la concursul pentru suplinirea locului vacant de notar pe parcursul a 3 ani de la data susținerii examenului de calificare. După expirarea acestui termen, persoana va participa repetat la examen, cu excepția cazurilor în care ea este angajată la un notar sau la Camera Notarială, iar activitatea acesteia ține de domeniul notarial.

(8) Rezultatele concursului pentru suplinirea locurilor vacante de notar se aprobă de Comisia de licențiere prin hotărîre, care se publică pe paginile web ale Camerei Notariale și Ministerului Justiției în cel mult 5 zile lucrătoare de la adoptare. Hotărîrea Comisiei de licențiere se transmite, în termen de 3 zile, Ministerului Justiției.

(9) Hotărîrea Comisiei de licențiere poate fi contestată în instanța de judecată, în condițiile legii. Nu pot fi contestate în instanță notele acordate de către membrii Comisiei și de către Comisia de licențiere.

Articolul 25. Comisia de licențiere

(1) Comisia de licențiere se formează prin ordinul ministrului justiției și este compusă din 7 persoane: 3 membri aleși de Camera Notarială, 3 membri selectați prin concurs de Ministerul Justiției, un membru desemnat de Ministerul

Justiției. Procedura de selectare a membrilor Comisiei de licențiere este stabilită prin regulament aprobat de Ministerul Justiției

(2) Mandatul membrului Comisiei de licențiere este de 4 ani, iar calitatea de membru al Comisiei de licențiere este incompatibilă cu calitatea de membru în alte comisii profesionale ale notarilor sau al Colegiului disciplinar al notarilor.

(3) Președintele Comisiei de licențiere se alege cu votul secret al majorității membrilor acesteia.

(4) Prin ordin al ministrului justiției, în condițiile stabilite la alin. (1) din prezentul punct, vor fi desemnați și cei 7 membri supleanți ai Comisiei de licențiere.

(5) Membrul Comisiei de licențiere care lipsește nemotivat de la 3 ședințe consecutive este exclus din Comisie și înlocuit cu un membru supleant.

(6) Comisia de licențiere adoptă hotărâri cu votul a cel puțin 4 membri.

(7) Secretariatul Comisiei de licențiere va fi asigurat de către Ministerul Justiției.

(8) Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de licențiere se aprobă de către Ministerul Justiției.

Articolul 26. Licența pentru desfășurarea activității notariale

(1) Licența pentru desfășurarea activității notariale se eliberează de către ministrul justiției persoanei care a promovat concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar, la cererea acesteia, conform hotărârii Comisiei de licențiere. Licența se eliberează în termen de 15 zile de la depunerea cererii.

(2) Licența pentru desfășurarea activității notariale conține:

- a) denumirea organului care a eliberat licența;
- b) seria, numărul și data eliberării licenței;
- c) numele și prenumele titularului;
- d) numărul de identificare al titularului;
- e) semnătura ministrului justiției, certificată prin ștampilă.

(3) Formularul licenței este un document de strictă evidență, aprobat de Ministerul Justiției.

(4) Licența pentru desfășurarea activității notariale se eliberează contra sumei de 450 de lei, care se achită la contul trezorerial al Ministerului Justiției.

Articolul 27. Jurământul notarului

(1) La primirea licenței, notarul depune în fața Comisiei de licențiere și a ministrului justiției următorul jurământ:

„Eu, notarul (numele și prenumele), jur să respect Constituția și legile Republicii Moldova, să-mi îndeplinesc cu onoare și credibilitate publică, conștiincios și imparțial obligațiile ce îmi revin și să păstrez secretul profesional.”

(2) Persoanele care din motive de conștiință sau confesiune nu depun jurământul vor substitui cuvântul „jur” prin cuvintele „mă oblig”.

(3) Textul jurământului este semnat de notar și se păstrează în dosarul lui personal.

Articolul 28. Învestirea notarului cu împuterniciri

(1) Notarul, la cerere, este investit, prin ordin al ministrului justiției, cu împuterniciri de exercitare a activității notariale în teritoriul pentru care a promovat concursul pînă la împlinirea plafonului de vîrstă, conform prezentei legi. Ordinul se emite în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.

(2) Pentru a fi investit cu împuterniciri, notarul îndeplinește următoarele condiții:

a) depune la Ministerul Justiției specimenul semnăturii și amprenta sigiliului;

b) prezintă Ministerului Justiției actul ce confirmă că biroul notarial corespunde cerințelor;

c) prezintă Ministerului Justiției copia contractului de asigurare de răspundere profesională.

(3) Cererea urmează a fi depusă și condițiile prevăzute la alin. (2) din prezentul articol urmează a fi îndeplinite în termen de pînă la 90 de zile de la data anunțării rezultatelor concursului de suplinire a locurilor vacante de notar.

(4) Nerespectarea nemotivată a termenului prevăzut la alin. (3) din prezentul articol duce la retragerea licenței.

(5) Ordinul ministrului justiției privind investirea cu împuterniciri se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(6) În baza ordinului de investire cu împuterniciri, Camera Notarială îi eliberează notarului legitimația de notar.

Articolul 29. Evidența notarilor

(1) Evidența notarilor se ține prin înregistrarea datelor și atributelor acestora în Registrul de stat al unităților de drept.

(2) Evidența notarilor se va efectua concomitent și prin intermediul Jurnalului înregistrării notarilor, ținut în formă manuală.

(3) În Registrul de stat al unităților de drept, registratori ai datelor despre notari sînt Ministerul Justiției și Camera Notarială.

(4) În Registrul de stat al unităților de drept și în Jurnalul înregistrării notarilor se înregistrează următoarele date despre notari:

a) numele, prenumele și IDNO-ul notarului;

b) numărul și data ordinului privind investirea cu împuterniciri;

c) seria, numărul și data eliberării licenței;

d) numărul de înregistrare al notarului în Jurnalul înregistrării notarilor;

e) datele de contact (sediul biroului, adresa electronică, numărul de telefon/fax);

f) datele privind suspendarea și încetarea activității;

g) alte mențiuni.

(5) Notarii sînt obligați să informeze, în cel mult 5 zile lucrătoare, Ministerul Justiției și Camera Notarială despre schimbările intervenite în datele indicate la alin. (4) din prezentul articol.

(6) Instrucțiunea privind modalitatea evidenței informației despre notari în Registrul de stat al unităților de drept se elaborează și se aprobă de Ministerul Justiției cu consultarea Camerei Notariale.

Articolul 30. Dosarul personal al notarului

Dosarul personal al notarului se păstrează la Ministerul Justiției și conține:

- a) copia licenței;
- b) textul jurământului;
- c) copiile hotărîrilor și deciziilor emise de Comisia de licențiere, de Colegiul disciplinar și de Comisia de etică;
- d) speciemenle semnăturii și amprente sigiliului;
- e) ordinul de investire;
- f) actul ce confirmă că biroul notarial corespunde cerințelor;
- g) copia contractului de asociere, dacă activitatea se desfășoară în cadrul unui birou asociat;
- h) copia contractului de asigurare de răspundere profesională;
- i) alte date ce țin de activitatea notarului.

Capitolul V

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII NOTARULUI

Articolul 31. Teritoriul de activitate al notarului

(1) Notarul este obligat să aibă sediu și să activeze în teritoriul de activitate pentru care a promovat concursul de suplinire a locurilor vacante de notar.

(2) Teritoriul de activitate al notarului corespunde cu teritoriul unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea.

(3) Ministrul justiției poate dispune prin ordin extinderea teritoriului de activitate al unui notar din teritoriul învecinat pe o durată de maximum 6 luni, în cazul în care în respectivul teritoriu nu își desfășoară activitatea un alt notar.

(4) Cu acordul notarului, ministrul justiției poate dispune prin ordin extinderea competenței teritoriale pentru cazurile prevăzute de lege pentru o perioadă mai mare de 6 luni, dar care nu poate depăși un an.

Articolul 32. Biroul notarului și formele de organizare a activității notarului

(1) Notarul dispune de un singur birou și stabilește de sine stătător amplasarea acestuia, în limitele teritoriului de activitate pentru care a promovat concursul. Biroul notarului nu are statut de persoană juridică, reprezentînd numai locul unde notarul își desfășoară activitatea.

(2) Activitatea notarului se desfășoară în cadrul unui birou individual sau asociat, amenajat conform cerințelor stabilite de Guvern. Notarul, ca excepție, poate îndeplini acte sau acțiuni notariale și în afara biroului său, atunci când o cer circumstanțele cazului, iar actele sau acțiunile notariale nu pot fi îndeplinite altfel.

(3) Pot activa în birou asociat doar notarii cu același teritoriu de activitate. În cadrul biroului asociat, fiecare notar își desfășoară activitatea în mod individual și răspunde personal pentru activitatea sa profesională. Raporturile dintre notarii din cadrul biroului asociat sînt reglementate în bază de contract.

(4) În cazul în care notarul își schimbă amplasarea biroului notarial, acesta va prezenta, în termen de 10 zile, Ministerului Justiției certificatul eliberat de Camera Notarială ce confirmă că biroul notarial corespunde cerințelor legale.

(5) La intrarea în biroul notarial este amplasat un panou de informare, care trebuie să corespundă unui model unic, aprobat de Camera Notarială.

Articolul 33. Programul de lucru

(1) Biroul notarului trebuie să fie deschis cel puțin 25 de ore pe săptămîină. Notarul stabilește de sine stătător programul său de lucru și îl aduce la cunoștința Camerei Notariale și a Ministerului Justiției. Programul de lucru este afișat la sediul biroului.

(2) Notarul poate activa și în afara programului de lucru.

(3) Respectarea programului de lucru al biroului notarului este verificată de Camera Notarială.

Articolul 34. Persoanele care asigură activitatea notarului

(1) Pentru a-și asigura desfășurarea activității profesionale, notarul are dreptul să angajeze personal tehnic.

(2) Notarul poate împuternici personalul angajat să colecteze informații și actele necesare pentru procedura notarială, să transmită actele notariale, conform procedurilor legale, pentru înregistrarea drepturilor la autoritățile abilitate, să primească și să ridice acte de la autorități, să efectueze lucrări de arhivare, lucrări tehnice de ținere a contabilității, a resurselor umane, precum și să îndeplinească alte acțiuni tehnice necesare desfășurării activității notarului.

(3) Persoanele care asigură activitatea notarului sînt obligate să păstreze confidențialitatea informației cunoscute în cadrul activității sale, indiferent de modul și sursa de obținere a informației, chiar și după încetarea activității. Nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea disciplinară și civilă.

(4) Condițiile de activitate și modul de remunerare a personalului se stabilesc prin contract.

(5) Personalul care asigură desfășurarea activității notariale nu are dreptul să ofere consultații juridice persoanelor care se adresează la notar pentru îndeplinirea actelor notariale.

Articolul 35. Sigiliul notarului și blanchetele speciale

(1) Notarul dispune de un sigiliu al notarului de configurație rotundă, cu imaginea Stemei de Stat plasată pe centru, în jurul căreia se inscripționează cuvintele „Republica Moldova”, „Notar”, „Numele și prenumele notarului”, „numărul licenței”. Sigiliul notarului se confecționează după un model unic, aprobat de Ministerul Justiției, în baza extrasului hotărîrii Comisiei de licențiere de aprobare a rezultatelor concursului sau în baza extrasului din Registrul notarilor.

(2) Notarul aplică sigiliul personal exclusiv pe actele notariale și pe documentele ce țin de realizarea acțiunii notariale.

(3) Sigiliul se păstrează într-un safeu din incinta biroului notarului, sub supravegherea și pe răspunderea personală a notarului.

(4) În cazul pierderii sau a furtului sigiliului, notarul este obligat imediat să comunice acest fapt autorităților competente și Ministerului Justiției.

(5) În cazul în care sigiliul este deteriorat sau există alte motive ce impun înlocuirea acestuia, despre confecționarea noului sigiliu va fi informat Ministerului Justiției, cu prezentarea specimenului sigiliului.

(6) Confecționarea, utilizarea, păstrarea și predarea spre lichidare a sigiliului este atribuția exclusivă a notarului, care va suporta personal cheltuielile aferente, cu excepțiile prevăzute de lege.

(7) Notarul dispune de un sigiliu de formă dreptunghiulară, care poate fi utilizat de către notar, salariații notarului și stagiați și care se aplică pe toate actele, cu excepția celor prevăzute la alin. (2) din prezentul articol.

(8) Actele notariale pot fi întocmite de către notar și pe blanchete speciale. Întocmirea actului notarial pe blanchetă specială nu conferă acestuia o forță juridică superioară.

Articolul 36. Arhiva activității notariale

(1) Actele notariale îndeplinite de notar în procesul desfășurării activității notariale care, potrivit legislației, se supun păstrării, actele în temeiul cărora acestea au fost îndeplinite și registrele notariale formează arhiva activității notariale, care este proprietate a statului.

(2) Notarii sînt în drept să înființeze depozite comune raionale sau municipale pentru păstrarea arhivei notariale. Arhiva comună se înființează ținîndu-se cont de obligația notarului de păstrare a secretului profesional.

(3) Posesorul arhivei notariale trebuie să prevină accesul nesancționat al terților la informația din arhiva notarială, inclusiv în variantă digitală, dacă există, precum și integritatea documentelor notariale, a registrelor și a altor documente care se păstrează în arhivă. Posesorul arhivei notariale este obligat să păstreze confidențialitatea informației cunoscute în cadrul activității sale, indiferent de modul și sursa de obținere a informației, chiar și după încetarea activității.

(4) Notarul poate ține arhiva activității notariale și în formă digitală.

(5) Dosarele succesoriale și actele aflate în procedură notarială nu fac parte din arhiva notarială. Documentul notarial și actele care îl însoțesc devin parte componentă a arhivei notariale după finalizarea acordării asistenței notariale, iar registrele notariale – după finalizarea lor. Prin derogare, în cazul suspendării sau încetării activității notariale, în scopul predării arhivei notariale către un alt notar, acestea se consideră parte componentă a arhivei notariale, iar notarul care a recepționat arhiva deține competența de a finaliza procedurile notariale.

(6) După coordonarea inventarelor dosarelor notariale de către serviciile de arhivă municipale sau raionale, arhiva va fi predată spre păstrare Camerei Notariale.

(7) La expirarea termenului de 10 ani de la preluarea arhivei notarului, Camera Notarială va preda arhiva notarială pe suport de hârtie spre păstrare serviciului de arhivă municipal sau raional.

(8) În cazul încetării activității notariale sau schimbării teritoriului de activitate, notarul, în termen de o lună, transmite, în temeiul ordinului ministrului justiției, arhiva notarială, ordonată conform legislației Camerei Notariale, în baza actului de predare-preluare.

(9) În cazul decesului notarului, al imposibilității de a transmite personal arhiva notarială sau al netransmiterii arhivei notariale, aceasta va fi transmisă Camerei Notariale, în temeiul ordinului ministrului justiției, de către Comisia creată în acest scop din persoane desemnate de către Ministerul Justiției, Camera Notarială, serviciul municipal sau raional de arhivă. Transmiterea se efectuează în baza actului de predare-preluare, cu anexarea inventarului dosarelor transmise, întocmit în 3 exemplare, câte unul pentru fiecare membru al Comisiei.

(10) Informația din arhiva notarială, copiile documentelor notariale și ale altor documente păstrate în arhiva notarială, inclusiv extrasele din acestea, se eliberează în condițiile prezentei legi.

(11) Termenele de păstrare a dosarelor notariale, modul de evidență, pregătire, păstrare și predare a acestora, precum și a nomenclatorului dosarelor se stabilesc de Ministerul Justiției, la propunerea Camerei Notariale.

Articolul 37. Raportarea notarilor

(1) Notarul prezintă Camerei Notariale, o dată în an, raportul despre activitatea sa profesională, în forma și în termenul stabilit de către Camera Notarială.

(2) După totalizarea raporturilor notarilor, Camera Notarială prezintă Ministerului Justiției raportul anual privind activitatea notarială pe țară.

Articolul 38. Taxa de stat și plata pentru asistența notarială

(1) Actele notariale, acordarea consultațiilor juridice, redactarea proiectelor de documente și alte acțiuni notariale se efectuează contra plată.

(2) Pentru activitatea notarială se achită taxa de stat și plata notarială.

Capitolul VI

ABSENȚA NOTARULUI, SUSPENDAREA ȘI ÎNCETAREA ACTIVITĂȚII NOTARULUI

Articolul 39. Absența notarului de la birou

(1) Notarul poate absenta de la birou în următoarele cazuri:

- a) aflarea în concediul anual;
- b) aflarea în concediul de maternitate;
- c) incapacitatea temporară de muncă;
- d) îngrijirea copilului bolnav sau a unui alt membru al familiei bolnav;
- e) desfășurarea activității didactice sau a altei activități permise de lege;
- f) ridicarea nivelului profesional în instituții de învățământ sau la cursuri de perfecționare profesională;
- g) participarea în activitatea comunității notariale și a organelor ei electiv;
- h) participarea la efectuarea controlului;
- i) participarea în ședințele de judecată, prezența în fața organelor de urmărire penală, a procuraturii sau a altor organe de control;
- j) în alte cazuri ce țin de desfășurarea activității notarului.

(2) Despre absența pe un termen mai mare de 3 zile lucrătoare consecutiv, notarul trebuie să informeze Camera Notarială.

(3) Camera Notarială poate constata întemeiate și alte cazuri de absență temporară a notarului de la biroul notarial.

(4) Acordarea asistenței notariale în afara biroului notarial nu reprezintă absența de la birou.

(5) Absența notarului pe parcursul unui an calendaristic nu poate depăși în total 50 de zile lucrătoare, cu excepția aflării notarului în concediu de maternitate. Durata concediului de maternitate este cea prevăzută de Codul muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003.

Articolul 40. Suspendarea activității notarului

(1) Activitatea notarului se suspendă în cazul:

- a) deținerii unei funcții electiv sau a unei funcții de demnitate publică, pe durata mandatului;
- b) desfășurării unei activități incompatibile – pînă la înlăturarea circumstanțelor de incompatibilitate, dar care nu poate depăși 3 luni;
- c) depunerii cererii pe motiv de concediu pentru îngrijirea copilului cu vîrstă de pînă la 6 ani;
- d) ridicării nivelului de calificare profesională, pe o perioadă de pînă la 2 ani;
- e) angajării la Camera Notarială, dar nu mai mult de 5 ani;
- f) incapacității temporare de muncă pentru o durată mai mare de 120 de zile consecutiv;

g) aplicării de către instanța de judecată a unei măsuri preventive sub formă de arest preventiv sau de arest la domiciliu – pe durata aplicării măsurii preventive;

h) aplicării de către instanța de judecată, în calitate de măsură de asigurare, a suspendării împuternicirilor notarului – pînă la anularea acestei măsuri;

i) încălcarea unor obligații pasibile de aplicarea sancțiunii disciplinare în condițiile art. 65 alin.(1) lit. d) din prezenta lege;

j) în alte cazuri stabilite de lege.

(2) Suspendarea se dispune prin ordin al ministrului justiției. În cazul prevăzut la alin. (1) lit. i) din prezentul articol, suspendarea se dispune prin ordin al ministrului justiției în baza hotărîrii Colegiului disciplinar al notarilor.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. c), d) și f) din prezentul articol suspendarea se dispune la solicitarea notarului.

(4) Notarul a cărui activitate a fost suspendată nu este în drept să desfășoare activitate notarială.

(5) Ordinul ministrului justiției privind suspendarea activității notarului sau reîntreprinderea acestuia cu împuterniciri se aduce la cunoștința notarului și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(6) După comunicarea ordinului de suspendare a activității sale, notarul este obligat, în termen de 3 zile, să-și transmită sigiliul și legitimația de notar spre păstrare provizorie la Camera Notarială, iar arhiva activității notariale, în termen de 1 lună, să o transmită spre păstrare Camerei Notariale. Modalitatea de transmitere a sigiliului se stabilește printr-un regulament aprobat de Consiliul Camerei Notariale.

(7) În cazul imposibilității notarului de a transmite personal sigiliul și arhiva activității notariale, transmiterea se asigură în termenii stabiliți la alin. (6) din prezentul articol de către comisia creată de Camera Notarială, în componența căreia sînt incluse și persoane desemnate de Ministerul Justiției.

(8) Dacă termenul de suspendare a activității notarului este mai mare de doi ani, în teritoriul respectiv se poate adăuga un loc vacant. La adăugarea unui loc vacant se desfășoară concursul pentru suplinirea locului vacant respectiv. La reluarea activității suspendate de către primul notar, cel de-al doilea notar își continuă activitatea în teritoriul dat.

(9) Notarul este obligat să-și reia activitatea în termen de cel mult 30 de zile de la decăderea motivelor care au cauzat suspendarea, în baza unei cereri adresate ministrului justiției. La reîntreprinderea notarului cu împuterniciri trebuie respectate aceleași cerințe ca și la învestirea lui. În decursul a 7 zile de la depunerea cererii, ministrul justiției emite un ordin privind reîntreprinderea notarului cu împuterniciri. După emiterea ordinului, la cererea scrisă a notarului, Camera Notarială restituie sigiliul și legitimația de notar.

(10) Ordinul ministrului justiției privind suspendarea activității notarului poate fi contestat în instanța de judecată.

Articolul 41. Încetarea activității notarului

(1) Activitatea notarului încetează în cazul:

- a) depunerii cererii;
- b) decesului;
- c) declarării acestuia ca dispărut fără veste sau decedat;
- d) retragerii licenței;
- e) atingerii vârstei de 65 de ani;
- f) necorespunderii condițiilor prevăzute la art. 8 alin. (3) lit a), b), h) și i) din prezenta lege;
- g) survenirea unei situații prevăzute la art.8 alin. (4) din prezenta lege;
- h) anularea licenței.

(2) Încetarea activității notarului se dispune prin ordin al ministrului justiției din oficiu, la cererea notarului sau la cererea Camerei Notariale.

(3) Licența notarului se anulează în cazul depistării circumstanțelor care adevăresc acțiunile nelegitime ale notarului la obținerea licenței.

(4) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. d) din prezentul articol, încetarea activității notarului se dispune prin ordinul ministrului justiției, în baza hotărârii Colegiului disciplinar.

(5) Ordinul ministrului justiției privind încetarea activității notarului se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Ordinul privind încetarea activității poate fi contestat în instanță de judecată.

(6) Din momentul aducerii la cunoștință a ordinului cu privire la încetarea activității, notarul nu are dreptul să îndeplinească acte și acțiuni notariale și este obligat: în termen de 15 zile – să prezinte Ministerului Justiției dovada ce confirmă distrugerea sigiliului, iar în termen de 3 zile – să predea legitimația de notar, iar în termen de 1 lună – să predea arhiva activității notariale ordonată conform legislației.

(7) În cazul încetării activității notarului în condițiile prevăzute la alin.(1) lit. b) și c) din prezentul articol, sigiliul se predă pentru distrugere, iar arhiva activității notariale se ridică în termenele stabilite la alin.(6) din prezentul articol, conform procedurii stabilite la art. 36 din prezenta lege.

Capitolul VII

ORGANUL DE AUTOADMINISTRARE AL NOTARILOR

Articolul 42. Camera Notarială

(1) Camera Notarială este organul de autoadministrare al notarilor, de promovare și apărare a intereselor colective ale notarilor, precum și un garant pentru independența notarilor și al calității asistenței notariale.

(2) Camera Notarială funcționează în condițiile legii și ale statutului său, adoptate de Adunarea Generală a Notarilor, și include toți notarii care activează în Republica Moldova.

(3) Camera Notarială are statut de persoană juridică de drept public, dispune de patrimoniu și buget propriu și are sediul în municipiul Chișinău.

- (4) Camera Notarială activează pe principii de autofinanțare.
- (5) Bugetul Camerei Notariale este format din contribuțiile obligatorii ale notarilor, precum și din alte surse neinterzise de lege.
- (6) În primul trimestru al anului, Camera Notarială prezintă Ministerului Justiției raportul anual despre activitatea sa, a notarilor și a stagiilor.

Articolul 43. Competența Camerei Notariale

În activitatea sa, Camera Notarială are următoarea competență:

- a) colaborează cu autoritățile publice abilitate pentru stabilirea și implementarea eficientă a politicilor și cadrului de reglementare a activității notariale;
- b) implementează standardele profesionale, generalizează și contribuie la asigurarea practicii notariale unificate;
- c) colaborează și cooperează cu structuri similare internaționale pentru dezvoltarea sistemului notarial național;
- d) creează sau conlucrează cu fonduri și instituții științifice sau metodologice;
- e) creează condiții pentru activitatea profesională a notarilor și dezvoltarea continuă a profesiei de notar;
- f) organizează cursuri de formare continuă a notarilor;
- g) supraveghează respectarea de către notari a obligațiilor din domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
- h) supraveghează respectarea deontologiei profesionale, organizarea stagiului și respectarea programului de stagi;
- i) prezintă Ministerului Justiției opinia sa în anumite domenii;
- j) creează Fondul de credibilitate și administrează activitatea acestuia;
- k) organizează păstrarea arhivei notariale pe suport de hârtie și digitală;
- l) verifică dacă biroul notarului corespunde cerințelor, înregistrează și ține evidența birourilor notariale;
- m) exercită alte atribuții prevăzute în lege;

Articolul 44. Organele Camerei Notariale

- (1) Organele Camerei Notariale sînt:
- a) Adunarea Generală a Notarilor;
 - b) Consiliul Camerei Notariale;
 - c) președintele Camerei Notariale;
 - d) secretarul general;
 - e) Comisia de etică.
- (2) Camera Notarială poate constitui și alte organe necesare pentru realizarea scopurilor sale.

Articolul 45. Adunarea Generală a Notarilor

(1) Adunarea Generală a Notarilor este organul suprem al Camerei Notariale ce se convoacă cel puțin o dată în an. Ședințele Adunării Generale a Notarilor pot fi ordinare și extraordinare.

(2) Ședința ordinară a Adunării Generale a Notarilor se convoacă de către Consiliul Camerei Notariale, anunțând în prealabil notarii, cu cel puțin o lună, despre data, ora și locul desfășurării ședinței și despre ordinea de zi a acesteia.

(3) Ședințele extraordinare se convoacă, în termen de cel mult 10 zile, la:

a) inițiativa Consiliului Camerei Notariale;

b) propunerea Ministerului Justiției;

c) solicitarea a cel puțin a 1/5 din numărul total al notarilor.

(4) Adunarea Generală a Notarilor este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 50% din numărul total al notarilor. În cazul în care două adunări generale ale notarilor consecutive nu sînt deliberative, a treia se va considera deliberativă dacă la ea participă cel puțin 1/3 din numărul total al notarilor.

(5) Participarea notarilor la adunare este obligatorie. Justificarea absenței se va face în prealabil, în scris, președintelui Camerei Notariale. Participarea la Adunarea Generală a Notarilor printr-un reprezentant nu se admite.

(6) Adunarea Generală a Notarilor are următoarele atribuții:

a) adoptă și modifică Statutul Camerei Notariale și Codul deontologic al notarilor;

b) alege și revocă membrii Consiliului Camerei Notariale, Comisiei de licențiere, Colegiului disciplinar și ai Comisiei de etică;

c) alege și revocă președintele Camerei Notariale dintre membrii Consiliului Camerei;

d) aprobă mărimea sau modul de determinare a mărimii cotei de contribuție obligatorie a notarului;

e) aprobă procedura de verificare a respectării de către notari a obligațiilor din domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;

f) aprobă rapoartele anuale ale președintelui Camerei Notariale și a secretarului general;

g) aprobă programul de activitate și bugetul Camerei Notariale pentru anul viitor;

h) desemnează auditul intern sau extern;

i) exercită alte atribuții stabilite de lege sau Statutul Camerei Notariale.

(7) Deciziile Adunării Generale a Notarilor sînt adoptate cu votul majorității notarilor prezenți, cu excepția deciziilor indicate în alin. (6) lit. a), b) c) și f) din prezentul articol, care se adoptă cu votul a cel puțin 50% din numărul total de notari. Hotărârile privind alegerea și revocarea membrilor comisiilor, Colegiului disciplinar, președintelui Camerei, Consiliului Camerei se aprobă prin vot secret.

(8) Dacă la următoarea ședință a Adunării Generale a Notarilor, la votarea repetată, nu se obține majoritatea calificativă pentru adoptarea deciziilor indicate

în alin. (6) lit. a), b) și f) din prezentul articol, acestea se consideră a fi adoptate cu votul majorității celor prezenți.

Articolul 46. Consiliul Camerei Notariale

(1) Organul executiv al Camerei Notariale este Consiliul Camerei Notariale, constituit din 7 notari, aleși pentru un termen de 4 ani. Președintele Camerei Notariale este de drept și președintele Consiliului Camerei Notariale.

(2) Consiliului Camerei se convoacă la necesitate, dar nu mai rar de o dată în trimestru. Ședințele Consiliului Camerei Notariale se consideră deliberative dacă la ele participă cel puțin 5 membri. Deciziile Consiliului Camerei Notariale se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.

Articolul 47. Competența Consiliului Camerei Notariale

Consiliul Camerei Notariale are următoarea competență:

- a) aprobă standarde profesionale și recomandări asupra unificării practicii notariale;
- b) prezintă propuneri Ministerului Justiției la stabilirea numărului necesar de notari;
- c) prezintă propuneri Ministerului Justiției la stabilirea numărului necesar de stagiari;
- d) elaborează și aprobă programul de efectuare a stagiului, precum și încheie contracte de efectuare a stagiului profesional;
- e) repartizează aleatoriu notarilor conducători de stagiu persoanele care au promovat concursul pentru admiterea la stagiu profesional;
- f) aprobă contractele încheiate de secretarul general care depășesc suma de 50 000 de lei;
- g) organizează cursuri de formare continuă a notarilor, duce evidența duratei cursurilor;
- h) delegă notarii și stagiarii pentru participarea la seminare, conferințe și cursuri de instruire;
- i) verifică respectarea programului de lucru de către notari;
- j) consultă Ministerul Justiției la numirea membrilor Comisiei de control al activității notariale;
- k) aprobă modelul legitimației pentru notar;
- l) aprobă statele de personal și condițiile petrecerii concursului pentru angajarea salariaților Camerei Notariale, precum și mărimea salariilor acestora;
- m) îndeplinește alte atribuții prevăzute de lege și statutul Camerei Notariale.

Articolul 48. Președintele Camerei Notariale

(1) Președintele Camerei Notariale se alege pentru un termen de 4 ani.

(2) Funcția de președinte al Camerei Notariale este remunerată. Mărimea remunerării este stabilită de Adunarea Generală a Notarilor.

(3) Președintele Camerei Notariale are următoarele atribuții:

- a) reprezintă Camera Notarială în relațiile cu autoritățile publice, persoanele fizice și juridice, atât din țară, cât și din străinătate;
 - b) prezidează ședințele Consiliului Camerei Notariale;
 - c) semnează actele Consiliului Camerei Notariale;
 - d) prezintă Adunării Generale a Notarilor și Ministerului Justiției raportul anual de activitate a Camerei Notariale;
 - e) exercită alte atribuții prevăzute de lege și Statutul Camerei Notariale.
- (4) În perioada absenței președintelui Camerei Notariale, funcțiile acestuia sînt exercitate de către un membru al Consiliului Camerei Notariale ales de către membrii Consiliului Camerei Notariale.

Articolul 49. Secretarul general

- (1) Activitatea organizatorică administrativă, economică și financiară a Camerei Notariale se asigură de către secretarul general.
- (2) Secretarul general este angajat de Consiliul Camerei Notariale, în bază de concurs, pe un termen de 5 ani.
- (3) Poate fi angajată în funcția de secretar general persoana care are studii superioare în management, economice sau juridice și o vechime în activitate de cel puțin 5 ani.
- (4) Secretarul general are următoarele atribuții:
- a) răspunde pentru gestiunea economico-financiară a Camerei Notariale;
 - b) încheie contracte în numele Camerei Notariale;
 - c) gestionează bugetul Camerei Notariale;
 - d) organizează elaborarea, fundamentarea și prezentarea la Adunarea Generală a Notarilor a proiectului bugetului anual al Camerei Notariale;
 - e) prezintă adunării generale raportul anual privind executarea bugetului;
 - f) întocmește raportul anual de activitate a Camerei Notariale;
 - g) organizează activitatea Camerei Notariale dintre ședințele adunării generale;
 - h) participă la ședințele Adunării Generale a Notarilor și ale Consiliului Camerei Notariale fără drept de vot;
 - i) elaborează proiectul agendei și pregătește materialele de lucru ale Adunării Generale a Notarilor și Consiliului Camerei Notariale, după consultarea cu ultimul;
 - j) angajează personalul Camerei Notariale și conduce activitatea acestuia;
 - k) execută deciziile Adunării Generale a Notarilor și ale Consiliului Camerei Notariale care se referă la activitatea sa;
 - l) organizează ținerea evidenței tuturor imobilelor din proprietatea sau din administrarea Camerei Notariale și a celorlalte bunuri aflate în gestiunea acesteia;
 - m) îndeplinește alte atribuții prevăzute în statutul Camerei Notariale.
- (5) În perioada absenței temporare a secretarului general, funcțiile acestuia sînt exercitate de către un angajat al aparatului administrativ al Camerei

Notariale, desemnat de secretarul general, cu aprobarea Consiliului Camerei Notariale.

(6) Funcția de secretar general este remunerată. Mărimea remunerării este stabilită de Consiliu.

(7) Pe perioada mandatului, secretarul general nu este în drept să cumuleze alte funcții sau activități remunerate, inclusiv cea de notar, cu excepția celor didactice, științifice, de creație și de mediere.

Articolul 50. Comisia de etică

(1) Camera notarială constituie Comisia de etică, care are drept scop examinarea cazurilor de încălcare a Codului deontologic al notarilor și constatarea abaterilor de la etica profesională. Comisia de etică este formată din 7 membri aleși de către Adunarea Generală a Notarilor pe un termen de 4 ani, doi dintre care sînt reprezentanți ai societății civile.

(2) Ședințele Comisiei de etică se consideră deliberative dacă la ele participă cel puțin 5 membri. Deciziile Comisiei de etică se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.

(3) În rezultatul examinării cazurilor de încălcare a Codului deontologic al notarilor, Comisia de etică adoptă o decizie motivată cu una dintre următoarele constatări:

- a) lipsa încălcării prevederilor Codului deontologic al notarilor;
- b) încălcarea prevederilor Codului deontologic al notarilor;
- c) încălcarea prevederilor Codului deontologic al notarilor pasibilă de răspundere disciplinară.

(4) În cazul constatării încălcării prevederilor Codului deontologic al notarilor, Comisia de etică va atenționa notarul, în formă scrisă sau orală, despre încălcarea comisă și se va expune asupra comportamentului corect.

(5) În cazul constatării încălcării unor prevederi ale Codului deontologic al notarilor pasibile de răspundere disciplinară, Comisia de etică va remite materialele Colegiului disciplinar pentru examinare.

(6) În baza generalizării cazurilor examinate, Comisia de etică poate propune Camerei notariale elaborarea recomandărilor referitoare la etica profesională a notarilor, precum și unele indicații la programele de instruire continuă.

(7) Comisia de etică își desfășoară activitatea în baza unui regulament aprobat de Adunarea Generală a Notarilor.

Articolul 51. Controlul activității financiare a Camerei notariale

(1) Activitatea financiară a Camerei Notariale se supune unui audit extern sau intern.

(2) Auditul se efectuează anual sau, în caz de necesitate, poate fi efectuat la cererea a 1/5 din numărul total al notarilor.

(3) Raportul de audit se aduce la cunoștința Adunării Generale a Notarilor.

(4) Persoanele cu funcție de răspundere din cadrul Camerei Notariale sînt obligate să pună la dispoziția auditorului documentele ce țin de verificarea activității financiare.

Capitolul VIII

REPARAREA PREJUDICIULUI CAUZAT DE NOTAR

Articolul 52. Repararea prejudiciului cauzat de notar

(1) Persoana lezată într-un drept al său prin îndeplinirea unui act sau a unei acțiuni notariale, prin refuzul neîntemeiat de a îndeplini actul sau acțiunea notarială ori prin divulgarea secretului notarial poate cere repararea prejudiciului cauzat astfel.

(2) Statul nu răspunde pentru prejudiciul cauzat de notar sau de stagiar.

(3) Dacă pentru prejudiciul cauzat este responsabil și solicitantul actului notarial sau persoana terță, aceștia poartă răspundere proporțională cu gradul vinovăției sale.

Articolul 53. Ordinea de repara a prejudiciului

(1) Prejudiciul se repară în următoarea ordine:

- a) din contul asigurării obligatorii de răspundere profesională a notarului;
- b) din contul Fondului de credibilitate;
- c) de către notarul care a cauzat prejudiciul.

(2) Sursa de despăgubire posterioară devine obligatorie dacă prejudiciul nu a fost acoperit de mijloacele financiare din sursele precedente.

(3) În cazul în care a desfășurat activitatea în lipsa unui contract de asigurare obligatorie de răspundere profesională sau în cazul în care prejudiciul a fost cauzat intenționat de către notar, acesta răspunde personal pentru prejudiciul cauzat. Dacă prejudiciul este mai mare decît patrimoniul personal al notarului, acesta se recuperează suplimentar din contul Fondului de credibilitate.

(4) Prejudiciul cauzat ca urmare a respectării recomandărilor Camerei Notariale se repară din contul Fondului de credibilitate, iar recomandările urmează a fi concordate cu legislația.

(5) Fondul de credibilitate are drept de regres împotriva notarului care a cauzat prejudiciul, în cazurile prevăzute în alin. (3) din prezentul articol.

Articolul 54. Asigurarea obligatorie de răspundere profesională a notarului

(1) Pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat de notar în cadrul activității sale profesionale, notarul este obligat să încheie contract de asigurare obligatorie de răspundere profesională. Evidența acestor contracte este ținută de Camera Notarială.

(2) Suma minimă asigurată se stabilește de Adunarea Generală a Notarilor. Ea poate fi revizuită la necesitate.

(3) Notarul este obligat să informeze Camera Notarială despre modificarea sau încetarea contractului de asigurare obligatorie de răspundere profesională, în termen de 5 zile lucrătoare.

(4) Contractul de asigurare se încheie pe un termen de cel puțin un an, cu condiția că plata despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat în perioada de acțiune a contractului poate fi cerută în cadrul termenului de prescripție extinctivă pentru acțiunile de reparare a prejudiciului.

Articolul 55. Condițiile asigurării obligatorii de răspundere profesională a notarului

(1) Suma asigurată se stabilește prin acordul comun al părților contractului de asigurare, însă nu poate fi mai mică decât suma minimă asigurată stabilită de Adunarea Generală a Notarilor.

(2) Prima de asigurare se stabilește prin acordul comun al părților contractului de asigurare.

(3) Neachitarea în termen a primei de asigurare se califică ca desfășurare a activității fără asigurare.

(4) Numărul cazurilor asigurate acoperite de contractul de asigurare nu poate fi limitat.

Articolul 56. Fondul de credibilitate

(1) În scopul reparării unui eventual prejudiciu cauzat de notari, se instituie Fondul de credibilitate, care activează în baza prezentei legi și a Regulamentului aprobat de Adunarea Generală a Notarilor.

(2) Fondul de credibilitate este creat pentru plata despăgubirilor în modul și în cazurile prevăzute de prezenta lege.

(3) Fondatorul Fondului de credibilitate este Camera Notarială.

(4) Mărimea minimă și maximă a Fondului de credibilitate se stabilește de Adunarea Generală a Notarilor.

(5) Mijloacele Fondului de credibilitate se formează din cotizațiile notarilor, a căror mărime este stabilită de Adunarea Generală a Notarilor. Mijloacele Fondului de credibilitate se utilizează exclusiv în scopul recuperării prejudiciilor cauzate de notari.

(6) În cazul în care mijloacele Fondului de credibilitate au atins mărimea maximă, obligația notarilor de a achita cotizații se suspendă începând cu 1 ianuarie a anului viitor, în temeiul hotărârii Camerei Notariale.

(7) Dacă mijloacele Fondului de credibilitate s-au diminuat sub nivelul minim stabilit de Cameră, prin hotărârea Camerei Notariale, începând cu luna următoare celei de constatare, plata este reluată.

Articolul 57. Administrarea Fondului de credibilitate

(1) Administrarea Fondului de credibilitate se efectuează de către Consiliul de administrare a Fondului de credibilitate.

(2) Procedura de formare, precum și regulamentul de activitate a Consiliului de administrare se aprobă de Adunarea Generală a Notarilor.

(3) Consiliul de administrare prezintă anual raportul privind modul de administrare a Fondului de credibilitate pentru a fi aprobat de Adunarea Generală a Notarilor.

Articolul 58. Controlul utilizării mijloacelor Fondului de credibilitate

Controlul asupra utilizării eficiente și conform destinației a mijloacelor Fondului de credibilitate se efectuează de către Consiliul Camerei Notariale.

Capitolul IX CONTROLUL ACTIVITĂȚII NOTARULUI

Articolul 59. Tipuri de control al activității notarului

Activitatea notarului este supusă controlului profesional, judecătoresc și financiar-fiscal.

Articolul 60. Controlul profesional

(1) Activitatea profesională a notarului este supusă controlului periodic și controlului inopinat.

(2) Persoanele împuternicite să efectuează controlul profesional sînt obligate să păstreze secretul cu privire la actele și faptele care au devenit cunoscute în procesul efectuării controlului.

(3) Notarul este obligat să permită accesul persoanelor împuternicite să efectueze controlul profesional în biroul său și să prezinte registrele notariale, dosarele și alte documente aflate la păstrare, să asigure accesul la registrele electronice și să dea explicații.

(4) În cadrul controlului profesional nu se examinează legalitatea actului notarial.

(5) În baza rezultatelor controlului profesional, se întocmește actul de control, care se aduce la cunoștința notarului, ministrului justiției și Camerei Notariale.

(6) Notarul, în termen de 5 zile, este în drept să formuleze în scris obiecțiile sale, cu anexarea probelor justificative.

(7) Camera Notarială exercită controlul periodic asupra corespunderii activității notarului cerințelor stabilite, inclusiv asupra respectării legislației privind: ținerea registrelor notariale și a lucrărilor de secretariat, păstrarea documentelor, evidența, păstrarea și ordonarea arhivei notariale, respectării procedurii de îndeplinire a actelor notariale, respectării cerințelor de întreținere și funcționare a biroului notarului.

(8) Controlul periodic privind activitatea profesională a notarului se efectuează o dată la 3 ani. Activitatea notarului nou-încadrat este supusă controlului în primul și al doilea an de activitate.

(9) Reprezentanții Ministerului Justiției au dreptul să participe la efectuarea controlului periodic.

(10) Modul de efectuare a controlului periodic se stabilește printr-un regulament aprobat de Consiliul Camerei Notarială.

(11) În cazul unor sesizări, plângeri și petiții privind existența unor încălcări în activitatea profesională a notarului, Ministerul Justiției este în drept să efectueze controlul inopinat.

(12) Modul de efectuare a controlului inopinant se stabilește de Ministerul Justiției.

Articolul 61. Controlul judecătoresc

(1) Actele sau acțiunile notarului pot fi contestate în instanțele judecătorești de drept comun conform competenței stabilite de lege. Până la anularea de către instanța de judecată, actul notarial atacat se prezumă veridic și legal.

(2) Refuzul notarului de a îndeplini actul sau acțiunea notarială poate fi contestat în instanța de contencios administrativ.

Articolul 62. Controlul financiar-fiscal

Activitatea notarului este supusă controlului financiar-fiscal efectuat de către organele competente în modul stabilit de lege.

Capitolul X RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ A NOTARULUI

Articolul 63. Temeiurile de răspundere disciplinară a notarului

Notarul poartă răspundere disciplinară pentru:

- a) lipsa biroului notarial sau reamenajarea biroului notarial conform cerințelor legale;
- b) încălcarea normelor de competență;
- c) neacumularea numărului de ore academice anuale la cursurile de formare continuă;
- d) refuzul nemotivat de a permite accesul persoanelor împuternicite să efectueze controlul în biroul notarului și/sau refuzul nemotivat de a prezenta actele solicitate;
- e) nevărsarea contribuțiilor obligatorii la contul Camerei Notariale timp de 3 luni de la scadență;
- f) lipsa contractului de asigurare de răspundere civilă sau încheierea contractului de asigurare de răspundere civilă cu o sumă asigurată inferioară sumei minime asigurate stabilite de Adunarea Generală a Notarilor;
- g) nerespectarea intenționată a hotărârilor organelor profesionale;
- h) refuzul nemotivat de a primi stagiaari pentru efectuarea stagiului profesional;
- i) încălcarea modului de efectuare a stagiului profesional;

- j) neîndeplinirea obligației privind ținerea registrelor actelor notariale sau ținerea incompletă a registrelor;
- k) divulgarea secretului profesional;
- l) publicitatea activității, calităților profesionale și biroului notarial;
- m) absența sistematică nejustificată de la birou sau încălcarea sistematică a programului de activitate anunțat;
- n) depășirea termenului de absență de la birou prevăzut în art. 39 alin. (5) din prezenta lege;
- o) refuzul neîntemeiat de a îndeplini acte sau acțiuni notariale;
- p) încălcarea gravă sau sistematică a altor obligații profesionale stabilite de lege.

Articolul 64. Termenul de prescripție

(1) Sancțiunea disciplinară poate fi aplicată în cel mult 2 ani de la comiterea abaterii disciplinare. În acest termen nu se include perioada absenței notarului de la birou, suspendarea sau încetarea activității notarului. Termenul se întrerupe odată cu intentarea procedurii disciplinare, precum și în cazul pornirii unei cauze penale, civile sau contravenționale.

(2) În cazul în care dintr-o hotărîre definitivă a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă săvîrșirea unei abateri disciplinare, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată în termen de un an de la data devenirii irevocabile a hotărîrii instanței judecătorești, dar nu mai tîrziu de 2 ani de la data comiterii abaterii disciplinare.

Articolul 65. Sancțiunile disciplinare

(1) În cazul încălcării prevederilor art. 63 din prezenta lege, notarilor li se aplică următoarele sancțiuni disciplinare:

- a) avertisment;
- b) mustrare;
- c) amendă de la 30 la 300 de unități convenționale. Plata amenzii se face în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei privind aplicarea sancțiunii și constituie venit la bugetul Camerei Notariale;
- d) suspendarea activității pe o perioadă de pînă la 4 luni;
- e) retragerea licenței.

(2) Avertismentul constă în atenționarea notarului cu privire la abaterile disciplinare comise și respectarea pe viitor a dispozițiilor legale, precum și prevenirea că la o nouă abatere disciplinară similară îi va putea fi aplicată o sancțiune mai severă. Avertismentul se emite în formă scrisă. Termenul de acțiune a avertismentului este de 1 an.

(3) Mustrarea constituie critica, exprimată în formă scrisă, privind faptele comise de notar.

(4) La aplicarea sancțiunii disciplinare se ține cont de gravitatea abaterii, de circumstanțele în care a fost comisă, de activitatea și comportamentul notarului.

(5) Sancțiunea disciplinară de suspendare a activității notarului se aplică obligatoriu în cazurile comiterii încălcărilor prevăzute la art. 63 lit. a)-f) din prezenta lege.

(6) Sancțiunea disciplinară de retragere a licenței se aplică obligatoriu în următoarele cazuri:

- a) nerespectarea obligației prevăzute în art.28 alin. (3) din prezenta lege;
- b) desfășurarea unei activități incompatibile cu activitatea notarului pentru o perioadă ce depășește 3 luni;
- c) îndeplinirea de către notar a actelor notariale pe perioada suspendării activității;
- d) încălcarea nemotivată a termenelor de transmitere a sigiliului și a arhivei activității notariale;
- e) nesolicitarea în termenul stabilit de lege a reluării activității.

(7) Informația cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare notarului se publică pe paginile web ale Ministerului Justiției și Camerei Notariale în termen de 3 zile de la sancționare.

(8) Dacă în decursul a doi ani de la data aplicării sancțiunii disciplinare prevăzute la alin. (1) lit. b), c) și d) din prezentul articol notarul sancționat nu comite o nouă abatere, se consideră că acesta nu a fost supus sancțiunii disciplinare.

Articolul 66. Colegiul disciplinar

(1) Ministerul Justiției constituie Colegiul disciplinar, care are drept scop examinarea cazurilor privind tragerea la răspundere disciplinară a notarilor.

(2) Colegiul disciplinar este format prin ordinul ministrului justiției din 7 membri: 3 membri aleși de Camera Notarială, 3 membri selectați prin concurs de Ministerul Justiției și un membru desemnat de Ministerul Justiției. Mandatul membrului este de 4 ani. Procedura de selectare a membrilor Colegiului disciplinar este stabilită prin regulament aprobat de Ministerul Justiției.

(3) Prin ordin al ministrului justiției sînt numiți și cei 7 membri supleanți ai Colegiului disciplinar, care se desemnează prin aceeași procedură ca și membrii de bază.

(4) Membrii Colegiului disciplinar sau, după caz, membrii supleanți beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul mediu pe economie.

(5) Din componența membrilor Colegiului disciplinar se alege președintele Colegiului. În cazul lipsei președintelui, funcțiile acestuia sînt exercitate de un alt membru al Colegiului disciplinar numit de președinte.

(6) Secretarul Colegiului disciplinar este numit prin ordinul ministrului justiției din rîndul angajaților Ministerului Justiției.

(7) Colegiul disciplinar își desfășoară activitatea în baza unui regulament aprobat de către Ministerul Justiției, cu consultarea Camerei Notariale.

Articolul 67. Modul de luare a deciziilor

(1) Ședințele Colegiului disciplinar se consideră deliberative dacă la ele participă cel puțin 5 membri. Hotărârile Colegiului disciplinar se adoptă prin votul majorității membrilor prezenți.

(2) În caz de conflict de interese, membrul Colegiului disciplinar este obligat să se abțină de la examinarea cauzei privind abaterea disciplinară sau poate fi recuzat prin hotărârea Colegiului disciplinar. Membrul Colegiului recuzat este substituit de un membru supleant.

(3) Calitatea de membru al Colegiului disciplinar este incompatibilă cu cea de membru al organelor Camerei notariale și a Comisiei de licențiere.

(4) Membrii Colegiului disciplinar sînt obligați să păstreze secretul profesional și să nu divulge informația aflată în cursul examinării cauzei privind abaterea disciplinară.

Articolul 68. Procedura disciplinară

(1) Ședințele Colegiului disciplinar sînt publice. Colegiul poate dispune ca ședința să fie parțial sau total închisă în scopul protecției vieții intime sau a secretului profesional. Însă pronunțarea hotărîrii Colegiului disciplinar este publică.

(2) La examinarea cauzei privind abaterea disciplinară comisă, citarea notarului este obligatorie, acesta are dreptul să ia cunoștință de materialele cauzei și să-și formuleze apărarea.

(3) În timpul examinării abaterii disciplinare prezența notarului tras la răspundere disciplinară este obligatorie. Dacă notarul lipsește în mod nejustificat, Colegiul disciplinar poate să decidă examinarea abaterii disciplinare în lipsa lui.

(4) În urma examinării solicitării de intentare a procedurii disciplinare, Colegiul disciplinar pronunță o hotărîre prin care constată sau nu abaterea disciplinară. În caz de constatare a abaterii disciplinare, Colegiul disciplinar stabilește sancțiunea disciplinară.

(5) Sancțiunea disciplinară se aplică prin ordinul ministrului justiției care poate fi contestat în instanța de judecată. Ordinul ministrului justiției privind aplicarea sancțiunii disciplinare de suspendare a activității și de retragere a licenței se publică în Monitorul Oficial.

Capitolul XI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 69

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr.1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, cu excepția prevederilor art. 3- 5, 30-33 și a capitolelor IV-XII (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.154-157, art.1209), care se aplică pînă la adoptarea unei noi legi cu privire la

procedura de îndeplinire a actelor notariale și metodologia calculării plăților notariale.

(3) Comisia de licențiere a activității notariale și Colegiul disciplinar își vor continua activitatea pînă la constituirea organelor similare în temeiul prezentei legi.

(4) Persoanele care la data intrării în vigoare a prezentei legi dispun de licență pentru activitate notarială au dreptul să activeze în continuare ca notari în baza acestor licențe.

(5) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, notarii vor întreprinde toate măsurile necesare pentru a se conforma cerințelor prevăzute de prezenta lege.

(6) Persoanele care au efectuat stagiul în conformitate cu prevederile Legii nr.1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat și cele admise la stagiul pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, dar care nu au susținut examenul de calificare vor fi admise în profesia de notar în urma susținerii examenului de calificare în profesia de notar în fața Comisiei de licențiere și concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar.

(7) Notarii a căror activitate este suspendată la data intrării în vigoare a prezentei legi, iar temeiurile de suspendare nu se încadrează în cele prevăzute de prezenta lege, urmează să-și reia activitatea în termen de 30 de zile.

(8) Ministerul Justiției, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va convoca Adunarea Generală a Notarilor pentru alegerea organelor de conducere a Camerei Notariale.

(9) Guvernul, în termen de 6 luni:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

c) va adopta actele normative necesare executării prezentei legi.

Președintele Parlamentului

Notă informativă
la proiectul Legii cu privire la organizarea activității notarilor

1. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului, inițiatorii proiectului și persoanele care au participat la elaborarea proiectului

Notariatul în calitate de instituție abilitată să asigure, în condițiile legii, ocrotirea drepturilor și intereselor legale ale persoanelor și statului prin îndeplinirea de acte notariale în numele Republicii Moldova este reglementat de Legea nr. 1453–XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat. Pe parcursul ultimei perioade au fost întreprinse mai multe măsuri de ordin legislativ în vederea consolidării acestei instituții. Totuși, în pofida îmbunătățirilor aduse, continuă să persiste unele divergențe și lacune atât de ordin legal cât și sub aspectul implementării prevederilor legale și anume: lipsa unor criterii clare și bine determinate de stabilire a numărului necesar de notari, a notarilor stagiați, admiterea la stagiu în biroul notarului, atribuțiile și răspunderea acestuia în calitate de notar stagiar, admiterea în profesie, modul de percepere a plăților, precum și lipsa unui organ profesional al notarilor care ar asigura organizarea și autoadministrarea activității profesionale a notarilor, promovarea și apărarea intereselor colective ale notarilor pe plan național.

În vederea remedierii situației existente, Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova „Integrare europeană: libertate, democrație, bunăstare” pentru anii 2011-2014 cuprinde drept obiectiv „Reformarea notariatului” prin redarea independenței acestei instituții. Relevante sunt obiectivele Strategiei de Reformă a Sectorului Justiției pentru anii 2011 – 2016 și Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei (pct. 3.2.1 spct.4 - Elaborarea unei noi legi cu privire la notariat).

În scopul asigurării executării documentelor de politici nominalizate, prin Ordinul ministrului justiției nr. 298 din 15 iulie 2011 a fost creat grupul de lucru pentru elaborarea noilor reglementări privind reformarea notariatului, care să asigure buna funcționare și organizare a acestuia. În componența grupului de lucru au fost incluși notari, reprezentanți ai Ministerului Justiției, mediului academic și societății civile.

În urma unei analize complexe a actualelor prevederi legale și a practicilor existente, a legislației statelor străine (România, Estonia, Germania) Ministerul Justiției a elaborat proiectul Legii cu privire la organizarea activității notarilor. Respectivul proiect

este structurat în zece capitole care cuprind prevederi privind: statutul notarului; drepturile și obligațiile acestuia; notarul stagiar; admiterea în profesie; organizarea activității; organul de autoadministrare a notarilor; controlul activității; răspunderea disciplinară precum și modul de suspendare și încetare a activității notarului.

Totodată s-a decis ca procedura notarială (actele care urmează să le întocmească notarul și modul de întocmire a lor) să fie reglementată într-o lege distinctă, din motivul că subiecți cu dreptul de a întocmi acte notariale sunt mai mulți (consulii, secretarii consiliilor locale, registratorii) fiindu-le aplicabile aceeași procedură. La fel, se propune ca prin act normativ separat să fie reglementat modul de calculare a plăților percepute de notari. O astfel de abordare va exclude concurența dintre reprezentanții acestei profesii și va asigura un grad mai mare de profesionalism.

2. Scopul proiectului

În virtutea dozei de autoritate publică delegată notarului în exercițiul activității sale, acesta este un generator incontestabil de siguranță juridică.

Notarul este legat de stat printr-un raport de încredere particular constând în drepturi (primirea actelor autentice) și obligații (disciplină strictă, responsabilitate ridicată, obligația de arhivare a actelor, etc.). Acest raport de încredere particulară, de solidaritate între notar și stat, se exprimă de asemenea prin solemnități, însemne exterioare: depunerea jurământului la accesul în profesie, investirea de către Ministrul Justiției cu împuterniciri, autorizarea deținerii sigiliului cu însemnele Statului. Mai mult ca atât, prin întocmirea actelor notariale, notarul asigură legalitatea actului întocmit, îi conferă statutul de probă fiind astfel, asigurată exercitarea drepturilor omului garantate de lege. Astfel, **scopul generic** al prezentului proiect este asigurarea executării drepturilor persoanelor prevăzute de lege prin îndeplinirea actelor notariale, asigurarea certitudinii valabilității actelor și calității serviciilor prestate de un exponent al statului investit cu executarea unui serviciu public, dar și asigurarea securității raporturilor juridice certificate.

În esență, reglementările formulate au ca **scop special**:

- determinarea clară și fără rezerve a statutului notarului în vederea aprecierii exprese a statutului acestuia ca liber profesionist;
- determinarea statutului notarului stagiar, condițiile de admitere în profesie;
- perfecționarea instituțiilor suspendării, încetării activității notariale;

- instituirea organului profesional al notarilor, aprecierea statutului acestuia, scopurile, organizarea și administrarea profesiei;
- determinarea ordinii desfășurării controlului activității notariale;
- stabilirea temeiurilor și tipurilor de răspundere a notarilor, sancțiunile și modul de aplicare a acestora.

3. Elementele novatorii ale proiectului și rezultatele scontate

Incontestabil este faptul ca notarii sunt persoanele care îndeplinesc o activitate de *interes public*, fiind investiți de către stat cu competențe de întocmire a actelor notariale. Activitatea de interes public se acordă în virtutea dozei de autoritate publică delegată notarului în exercițiul activității sale, care este un garant al securității raporturilor juridice și al prevenirii litigiilor.

Concomitent, notarul desfășoară o activitate liberală care nu constituie activitate de profit. Caracterul independenței notarului ca liber profesionist este necesar întru asigurarea imparțialității, obiectivității, echidistanței notarului în exercitarea profesiei sale. Raporturile existente între părți la momentul adresării la notar este caracterizat de interesul subiectiv al fiecăruia. Notarul fiind acel profesionist împuternicit de către stat să ofere servicii notariale din numele statului, care conferă actului notarial un grad înalt de veridicitate, legalitate și forță probantă în instanța de judecată. Din aceste considerente notarul în mod independent, obiectiv și imparțial este obligat să studieze intenția reală a părților, actele prezentate de către părți, să acorde asistență juridică în îndeplinirea actelor notariale, să explice conținutul și efectele actului juridic încheiat. Aceste sarcini notarul le va realiza în cazul existenței unui înalt grad de independență în activitatea sa. Independența și libertatea notarului în aplicarea legii trebuie să fie garantate de însăși legislația în vigoare.

Notarii sunt persoane care desfășoară activități *independente*. Independența se manifestă față de toate organele și persoanele cu funcție de răspundere. Pentru a asigura respectiva independență, art. 4 din proiect dezvoltă principiul independenței și imparțialității notarului.

Reieșind din faptul că respectivul proiect de lege nu modifică statutul notarilor, la fel ca și în prezent aceștia trebuie să corespundă anumitor **cerințe** care sunt stipulate în capitolul II al proiectului de lege așa precum ar fi: deținerea cetățeniei Republicii Moldova, capacitatea de exercițiu, studiile necesare, corespunde cerințelor de ordin

medical, reputație ireproșabilă etc. Totodată, pentru a exclude interpretarea greșită a reputației ireproșabile s-a optat pentru expunerea situațiilor care discreditează reputația persoanei. Impunerea mai multor condiții pentru a poseda o reputație ireproșabilă este necesară pentru asigurarea unei credibilități publice a actului notarial.

Reieșind din faptul că capitolul se intitulează „Notarul” urmează a fi inclus în conținutul acestuia **drepturile și obligațiile notarilor**. La fel, proiectul conține prevederi referitoare la incompatibilități și restricții în activitatea notarială.

Similar prevederilor cuprinse în actuala Lege cu privire la notariat, prezentul proiect de lege, cuprinde prevederi cu privire la **suspendarea și încetarea activității notarului**. Suspendarea activității poate surveni atât la solicitarea notarului (în caz de concediu de maternitate) cât și în baza altor circumstanțe.

Luând în considerație faptul că numărul notarilor va fi limitat la o anumită circumscripție, în vederea asigurării executării efective a sarcinilor statului în domeniul prevenirii litigiilor, proiectul de lege propune ca atunci când termenul de suspendare a activității notarului este mai mare de doi ani, în teritoriul respectiv se adaugă un loc vacant de notar și se desfășoară concursul pentru suplinirea locului vacant respectiv. La reluarea activității suspendate de către primul notar, notarul al doilea își continuă activitatea în teritoriul dat. Ulterior din contul unui loc vacant apărut, Ministrul Justiției poate reduce numărul de notari din teritoriul dat.

Suplimentar, se propune reglementarea situațiilor de absență a notarului de la birou indicându-se cazurile în care notarul poate absenta precum și numărul limită de zile pentru un an permis.

Similar prevederilor care vor stabili condiții necesare pentru admiterea în profesie, legea urmează să conțină și condițiile care atrag **încetarea activității**. Una dintre aceste condiții sau criterii o constituie atingerea plafonului de vârstă și anume atingerea vârstei de 65 de ani. Acest plafon de vârstă limitat este unul general admis în legislația națională pentru alte categorii de profesioniști (judecători, procurori, executori judecătorești) și corespunde practicii europene. La fel, ca motiv de încetare a activității notarului este și anularea licenței care intervine în cazul depistării circumstanțelor care adevăresc acțiunile nelegitime ale notarului la obținerea licenței.

Suspendarea precum și încetarea activității notarului se va dispune prin ordinul ministrului justiției. Proiectul cuprinde și norme care reglementează acțiunile notarului în

caz de suspendare sau încetare a activității.

O altă inovație de concept promovată de Ministerul Justiției este modalitatea de admitere la stagiul, de efectuare și de încetare a stagiului.

Având în vedere că activitatea notarială este una deosebit de complexă, notarul nu deține dreptul de a refuza în îndeplinirea actului notarial pe motiv că nu are cunoștințe suficiente într-un domeniu sau altul, termenul stagiului se propune de a fi mărit până la 18 luni, acesta fiind desfășurat conform programului de stagiul. Proiectul la fel prevede condițiile și modul în care notarul devine conducător al stagiului.

Un alt institut neexistent în legislația actuală și prevăzut în prezentul proiect este răspunderea disciplinară a notarului stagiar.

La finalizarea stagiului, notarul stagiar va susține un examen de finalizare a stagiului, iar nota obținută va fi folosită în formula de calcul a mediei de participare la concursul de suplینire a locurilor vacante de notar.

O schimbare de concept vizează și instituția admiterii în profesia de notar. Unicul organ împuternicit cu dreptul de a organiza, a petrece și a admite în profesie este Comisia de licențiere, constituită pe lângă Ministerul Justiției. Pentru a fi admisă în profesia de notar, persoana care a susținut examenul de finalizare a stagiului participă la concursul pentru suplینirea locului vacant de notar. Concursul se desfășoară pentru fiecare teritoriu de activitate separat, iar la el pot participa și notarii care doresc să-și schimbe teritoriul de activitate.

E de menționat că persoanele care au promovat examenul de finalizare a stagiului, dar nu a trecut concursul pentru suplینirea locului vacant de notar, urmează să participe la următorul concurs.

Republica Moldova a implementat un sistem notarial de tip latin. Un principiu fundamental al acestui sistem este existența unui organ de autoadministrare și asigurarea independenței notarilor în raport cu statul. Astfel, organul profesional este garantul asigurării independenței notarilor și unei eficiente administrări. Suplimentar, menționăm că această modificare este în coraport cu tendința politică a statutului de a asigura autonomia profesiei prin crearea organului profesional (avocatura, executorii judecătorești).

Dacă până la moment, notarii ca exponenți ai unei profesii liberale nu avea un organ profesional instituționalizat, în prezentul proiect se propune crearea Camerei

Notariale ca organ de autoadministrare și reprezentare a profesiei.

Camera Notarială va avea următoarele organe:

Adunarea generală a notarilor care este organul suprem al Camerei în competența căreia sunt alegerea membrilor consiliului, președintelui, aprobarea bugetului, statutului Camerei, Codului deontologic al notarilor și altele.

Organul executiv va fi Consiliul Camerei.

De asemenea, se prevede în proiect divizarea funcțiilor Președintelui Camerei care de drept este și președintele Consiliului. Instituirea funcției de secretar general se încadrează în sistemul național de organizare a profesiilor liberale, mai mult ca atât dispersarea funcțiilor de reprezentare și conducere cu funcția de administrare rezultă din necesitatea minimalizării la maxim a factorilor de corupție.

Luând în considerație caracterul public al serviciilor prestate și elementul delegării atribuțiilor de prestare a serviciilor notariale, totuși s-a păstrat atribuția de supraveghere și control a Ministerului Justiției. Păstrarea acestei atribuții rezultă din natura juridică dublă a raportului legat de exercitarea profesiei de notar. Pe de o parte notarul este un profesionist independent, care exercită activitatea notarială pe de altă parte notarul este un exponent al statutului, care asigură legalitatea actului notarială, exercită funcția de justiție preventivă și oferă actului notarial o forță probantă și un caracter obligatoriu.

La baza divizării funcțiilor de supraveghere dintre Ministerul Justiției și Camera Notarială au stat realizarea eficientă a criteriilor:

- independența notarilor;
- autonomia administrării profesiei;
- calitatea activității notariale prestate;
- respectarea drepturilor și libertăților, intereselor legitime ale persoanelor.

Luând în considerație cele menționate supra, se propune ca Camera Notarială să fie un organ de autoadministrare și apărare a profesiei și să exercite controlul periodic al activității notarilor, pe când Ministerul Justiției va exercita funcția de control inopinat al notarilor, promovării politicii în domeniu. De asemenea, Comisia de licențiere și Colegiu disciplinar urmează să fie constituite pe lângă Ministerul Justiției, ca instrumente de realizare a controlului asupra calității serviciului public prestat. E de menționat că atât în cadrul Colegiului disciplinar cât și în cadrul Comisiei de licențiere vor fi delegați reprezentanți ai Camerei Notariale.

4. Estimarea riscurilor legate de aprobarea proiectului

a) **Instabilitatea politica.** Aprobarea proiectului implică adoptarea unui șir de acte normative, precum și elaborarea și implementarea coerentă a acestor acte. Acestea necesită voința fermă și coerentă a Parlamentului și a Guvernului.

b) **Rezistența la reformă a reprezentanților profesiei de notar.**

5. Impactul proiectului

Adoptarea prezentei legi va contribui în mod esențial la fortificarea profesiei de notar, la realizarea eficienței a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale omului.

6. Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate după adoptarea proiectului

În dispozițiile finale și tranzitorii a proiectului este stipulată obligația Guvernului de a propune Parlamentului aducerea în concordanță a tuturor actelor legislative cu prezentul proiect. Mai mult ca atât, Guvernul urmează să-și aducă în concordanță actele sale cu prevederile proiectului.

7. Cuantumul mijloacelor bugetare necesare pentru implementarea proiectului

Implementarea practică a proiectului nu presupune alocări financiare din contul mijloacelor bugetare.

8. Procesul de consultare și avizare a proiectului

Proiectul a fost transmis spre avizare instituțiilor interesate. Obiecțiile parvenite sunt incorporate în tabelul de divergențe.

Proiectul a fost consultat cu societatea civilă fiind transmis asociațiilor obștești din domeniul aferent. Proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, directoriu *transparența decizională*, rubrica *proiecte remise spre coordonare*. La fel, la data de 29 aprilie 2014 au fost organizate dezbateri publice pe marginea acestui proiect în cadrul cărora au fost prezentate și recomandările experților germani.

Ministru

Vladimir GROSU